

Partycypacja finansowa pracowników w małych i średnich przedsiębiorstwach

Strategia polityki rynku pracy i rozwoju regionalnego

Projekt Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą

Inwestycja w Waszą przyszłość

Projekt jest finansowany przez Ministerstwo Pracy, Spraw Socjalnych, Kobiet i Rodziny z Europejskiego Funduszu Społecznego i Landu Brandenburgii.

O platformie projektu

Profesura Fundacyjna Kelso Prawa Porównawczego, Wschodnioeuropejskiego Prawa Gospodarczego i Europejskiej Polityki Prawa ze szczególnym uwzględnieniem partycypacji finansowej pracowników jest platformą projektu.

Prof. dr iur. Jens Lowitzsch i jego współpracownik naukowy dipl. iur. Stefan Hanisch posiadają doświadczenie w konceptualizacji i realizacji szeregu projektów w zakresie partycypacji finansowej pracowników i ściśle z nią powiązanych tematach. Są to przede wszystkim projekty finansowane przez Komisję Europejską (1) „Promotion of Employee Participation in Profits and Enterprise Results in the New Member and Candidate Countries of the European Union” (2005 - 2007), w ramach którego powstał raport PEPPER III, (2) „A European Platform for Financial Participation of Employees” (2006 - 2008), w ramach którego ukazała się książka „Financial Participation for a New Social Europe”, (3) „Assessing and Benchmarking Financial Participation of Employees in the EU-27” (2007 - 2009), z którego powstał raport PEPPER IV, oraz (4) „Information and Communication Project – Promoting Employee Financial Participation in the EU-27” (2010-2012).

Obecnie w ramach profesury przeprowadzane są następujące projekty: (1) „Mitarbeiterkapitalbeteiligung und Mitbestimmung – Defizite und Lösungsansätze” („Akcjonariat Pracowniczy przy Wykorzystaniu Podmiotu Pośredniczącego: Projektowanie i Finansowanie”, Hans-Böckler-Stiftung, 2010-2012), (2) „Entwicklung eines deutschen und eines polnischen Mitarbeiterkapitalbeteiligungskonzeptes für KMU auf Grundlage des ESOP Konzeptes” („Rozwój polskiego i niemieckiego Planu Partycypacji Finansowej na podstawie modelu ESOP” Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki, 2011-2013).

Kontakt

EUROPEJSKI UNIWERSYTET VIADRINA WE FRANKFURCIE
NAD ODRĄ

Wydział Ekonomii

Profesura Fundacyjna Kelso Prawa Porównawczego, Wschodnioeuropejskiego Prawa Gospodarczego i Europejskiej Polityki Prawa

Adres korespondencyjny: Große Scharrnstraße 59

Adres dla odwiedzających: Logenstraße 9-10, 1. l p., PG 201
D-15230 Frankfurt (Oder)

T +49 (0) 335 5534 2566

F +49 (0) 335 5534 72566

E kelso-professorship@europa-uni.de

Partnerzy projektu

na szczeblu krajowym i międzynarodowym

Verein zur Förderung der Kooperation von Wissenschaft und Arbeitswelt e.V. (KOWA) | Niemiecka Federacja Związków Zawodowych (DGB) Rejon Berlin-Brandenburgia | Ministerstwo Gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej | Baskijski Rząd Regionalny (Gobierno Vasco, Eusko Jauriaritza) | Instytut Allerhanda, Kraków | Uniwersytet w Mondragon | Uniwersytet Opolski

Projekt

Cele

Transfer najlepszych praktyk

Celem projektu jest **transfer najlepszych praktyk partycypacji finansowej łączących politykę rynku pracy ze wspieraniem gospodarki w sektorze MŚP.**

Transfer ten ma odbywać się zarówno na płaszczyźnie poziomej (wśród partnerów społecznych), jak i pionowej (pomiędzy partnerami społecznymi i podmiotami decydującymi). W ten sposób zostaną wypracowane rekomendacje dla partnerów społecznych, jak również ewentualnie zalecenia polityczne.

W centrum uwagi znajdują się koncepcje, w których pracownicy będący akcjonariuszami spółki kapitałowej (w formie GmbH, względnie pokrewnej hiszpańskiej Limitada i polskiej sp. z o. o.) stają się współprzedsiębiorcami.

Istnieją one w Polsce w formie Spółek Pracowniczych i w Hiszpanii w formie *Sociedades Laborales*.

Obie koncepcje łączy to, że stanowią one formę partycypacji pracowników w obszarze MŚP. Opierają się one jednakże na różnych podejściach:

- Podczas gdy *Sociedades Laborales* można znaleźć przede wszystkim w obszarze małych i mikro przedsiębiorstw (średnia wielkość 4 pracowników), *Spółki Pracownicze* to głównie średniej wielkości firmy (średnia wielkość 150 pracowników).
- *Sociedades Laborales* są klasyfikowane jako część „gospodarki społecznej”, koncepcja ma bezpośredni związek ze wsparciem rynku pracy.
- *Spółki Pracownicze* rozwinęły się jako jedna z kilku metod prywatyzacji. Na początku lat 90. Skarb Państwa szukał dla pozostałych do prywatyzowania firm właściciela lub „następcy”.

Problem

„Ich-AGs“ (Ja-S.A.) i sukcesja przedsiębiorstwa

W Niemczech nie ma obecnie określonego modelu partycypacji finansowej pracowników dla MŚP a tym bardziej już dla mikro przedsiębiorstw. Jednocześnie

- Z jednej strony, plan dla „Ich-AG“ w odniesieniu do polityki rynku pracy nie sprawdził się w praktyce -> tutaj *Sociedades Laborales* mogłyby stanowić realną alternatywę.
- Z drugiej strony ponagla problem sukcesji w MŚP, choć coraz częściej w dyskusji pracownicy nazywani są jako następcy, nadal brakuje przekonujących założeń -> można wziąć przykład z doświadczenia *Spółek Pracowniczych* jako następcy, w tym przypadku, państwowego właściciela.

Wymiana doświadczeń

między Polską, Niemcami i Hiszpanią w celu opracowania koncepcji dla partycypacji finansowej pracowników w MŚP

W tym kontekście oraz w kontekście dalszej integracji europejskiej, zadaniem projektu jest – budując na wyżej wymienionych inicjatywach (PL/DE) i praktycznych doświadczeniach (zwłaszcza ES) – dalszy rozwój istniejących mechanizmów własności kapitałowej pracowników, w celu wprowadzenia partycypacji finansowej pracowników w MŚP. Projekt formułuje propozycje dotyczące regionalnych ram wsparcia i reformy niemieckiej MKGB, a tym samym do usunięcia deficytów spodziewanych w praktyce (transfer pionowy).

Tło

Koncepcji partycypacji finansowej pracowników

Wraz z **niemiecką** ustawą o partycypacji finansowej pracowników (MKBG) z dnia 7. Marca 2009 i z promowanym przez polskie Ministerstwo Gospodarki pod koniec roku 2009 *programem kredytowym i poręczeniowym do wspierania spółek pracowniczych*, temat partycypacji finansowej pracowników pojawił się niemal równocześnie na agendzie politycznej w Polsce i w Niemczech. Obie inicjatywy, które – mimo wszystkich różnic w treści – w szczególności skierowane są na rozwój koncepcji dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), odniosły początkowo tylko bardzo ograniczony sukces.

Inaczej niż w Niemczech, w **Polsce**, Ministerstwo Gospodarki kontynuowało wspomnianą inicjatywę i prace nad reformą programu promocyjnego nadal trwają. Ważne w tym kontekście jest to, że stabilna populacja Spółek Pracowniczych wyłoniona z prywatyzacji nadal istnieje, i że nadaża ona za jej tradycyjnymi konkurentami. W 2010 roku było to około 860 firm z 131.000 pracowników, których średnia wielkość wynosiła 150 pracowników. W odniesieniu do reformy konceptu promocyjnego dla spółek pracowniczych należy przyrzeć się dokładniej przede wszystkim (dotąd wąskim) wymogom uczestnictwa.

Jednocześnie w **Hiszpanii** od wielu lat pomyślnie realizowany jest innowacyjny projekt partycypacji pracowników dla małych i mikro przedsiębiorstw, „*Sociedades Laborales*” – ale w dużej mierze niezauważony przez europejską opinię publiczną. Szczególnie ważne jest to, że takie podejście skutecznie wyciąga bezrobotnych z bezrobocia, aktywuje ich i czyni z nich (współ-) przedsiębiorców. Mogą oni wnieść wysokość dwuletnich świadczeń jako kapitał założycielski do *Sociedad Laboral*. Pod koniec 2011 roku w Hiszpanii istniało 13.465 takich *Sociedades Laborales* z 74.438 pracownikami, średnia wielkość wynosiła 4,6 pracowników.